

PROSINEC 2015

ŠANGHAJ plus

newsletter Generálního konzulátu České republiky v Šanghaji
vychází ve spolupráci se šanghajskými kanceláři CzechTrade, CzechTourism a CzechInvest

Ze Šanghaje do Prahy na jaře novou linkou

České univerzity v jihovýchodní Číně

Taoistické hory Wudang

Marketing v Číně: Maximalizace veřejné spotřeby

Rozhovor čísla: PhDr. Eduard Šebo (United Industries)

REDAKCE

Jan Hebnar (šéfredaktor)

Richard Krpač
Štěpán Vojnár
Aleš Červinka
František Reismüller
Pavel Dvořák
Tomáš Pavlíček
Ludmila Hyklová
Petr Vávra
Marta Nyklová

KONTAKT

shanghai@embassy.mzv.cz

VYDAVATEL

Generální konzulát České republiky
Room 808, New Town Center
83 Loushanguan Rd., Shanghai 200336

Tel: (86-21) 62369925-6

Fax: (86-21) 62369920

VE SPOLUPRÁCI S

VYDÁVÁ

Informace v tomto newsletteru, zejména informace obchodního charakteru, nejsou výzvou k investicím či pobídkou k obchodnímu jednání. Nemají být chápány jako veřejné oznámení a nezakládají důvod k obchodním či finančním aktivitám. GK Šanghaj upozorňuje, že v newsletteru jsou uveřejněny odborné komentáře. Tyto informace představují výhradně názor autorů, který se nemusí shodovat s názorem GK Šanghaj. GK Šanghaj také nezodpovídá za přesnost ani úplnost informací v podobných materiálech. Odborné komentáře vyjadřují osobní názor autora a za žádných okolností je nelze ztotožňovat s názorem či stanoviskem GK Šanghaj.

GK Šanghaj se podle svých nejlepších schopností snaží o úplnost a přesnost informací v newsletteru. Nicméně nemůže plně garantovat přesnost, důkladnost, aktuálnost či úplnost informací v newsletteru. Newsletter tedy nepřijímá zodpovědnost za následující jevy:

- Jakákoli nepřesnost nebo neúplnost týkající se informací v newsletteru
- Jakákoli škoda pramenící z podvodného vstupu třetí strany, vedoucí ke změně informací nebo materiálů v newsletteru

Na materiály v newsletteru se nevztahuje žádná záruka. GK Šanghaj neposkytuje žádné záruky bez ohledu na jejich využití nebo účel.

OBSAH

Úvodní slovo GK

Na cestě k transparentnosti obchodních společností

Přímá letecká linka Šanghaj Praha

České univerzity v jihovýchodní Číně

Tři nauky a Čaj

Taoistické hory Wudang

Marketing v Číně: Maximalizace veřejné spotřeby

Rozhovor čísla: PhDr. Eduard Šebo (United Industries)

GK Informuje o své činnosti

2016

S PŘÁNÍM ÚSPĚŠNÉHO NOVÉHO ROKU

WISHING YOU A SUCCESSFUL NEW YEAR

祝您新的一年万事如意

Richard Krpač

Consul General of the Czech Republic in Shanghai

捷克共和国驻上海总领事馆

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,

čínský lunární rok Kozla má před sebou několik posledních týdnů života, nežli jej v prvním únorovém týdnu rituálně obětuje a vystřídá na piedestalu Opice. V našem civilizačním okruhu však ohňostroje a petardy oznámí konec roku (nepříliš poeticky, zato pragmaticky označeného číslem) 2015 už za pár dní. Jaký byl uplynulý rok v česko-čínských vztazích viděno našima očima ze Šanghaje ?

Zatímco rok předchozí – rok 2014 - byl rokem obratu; tj. rokem, kdy se Česká republika ve svém vztahu k Číně po letech přešlapování zařadila zpět mezi hlavní proud zemí EU, rok 2015 byl ve znamení obrovské vnitřní dynamiky oboustranných vztahů.

Dokladem toho budiž následující čísla:

1. 800

Toto číslo vyjadřuje počet zástupců české politické, ekonomické, kulturní a akademické sféry, kteří v uplynulém roce oficiálně navštívili Šanghaj (a zahrnuje i tři nejvyšší představitele ČR – prezidenta, premiéra a předsedu Poslanecké sněmovny).

2. 24,3 %

Takřka o čtvrtinu narostl k říjnu 2015 objem vzájemného obchodu. Český export se na nárůstu podílel takřka deseti procenty, zatímco import z Číny narostl o 26 %. Dynamika nárůstu oboustranných přímých zahraničních investic nemá v historii našich vztahů obdobu.

3. 100 milionů

Tolik diváků měl pořad o České republice promítaný v říjnu v čínské televizi díky spolupráci Generálního konzulátu a agentury CzechTourism. Dvouhodinová velkolepá show „Day Day Up“ ukázala naší zemi zábavnou formou jako ideální turistickou destinaci a jako producenta vyspělých výrobků. Pokud mají pravdu statistiky, které říkají, že podobné pořady dokáží přesvědčit 1 – 3 procenta diváků k cestě do dané země, tak bude Praha od Nového roku potřebovat mnoho nových hotelů...

Na závěr mi dovoluť jménem redakční rady a týmů Generálního konzulátu a šanghajských poboček agentur CzechTrade, CzechInvest a CzechTourism popřát Vám i Vaším blízkým pokojné Vánoční svátky a úspěšný nový rok. Těšíme se na shledanou na některé z našich akcí.

Váš

Richard Krpač

Generální konzul ČR v Šanghaji

Na cestě k transparentnosti obchodních společností

Na předních místech průzkumů o tom, co zahraniční firmy považují za největší překážky při obchodování s Čínou či investování zde, jsou kromě zvyšujících se nákladů na pracovní sílu a rostoucí konkurence ze strany čínských společností, stále uváděny byrokracie a nalezení důvěryhodného obchodního partnera. Některá následující opatření by měla napomoci zejména se dvěma posledně

Výsledkem by měl být efektivnější systém sběru a analyzování informací o společnostech a jejich činnosti, o osobách v jejich statutárních orgánech, akcionářích, o porušování předpisů, administrativních sankcích a jiných opatřeních. Některé z těchto informací by měly být jednak veřejně dostupné prostřednictvím takzvaných black listů, a tím pádem lze „zkontrolovat“ společnost před uzavřením obchodu mnohem efektivněji než doposud, ale hlavně, toto sdílení informací mezi úřady umožní zejména Public Security Bureau (policii) či Administration of Industry and Commerce (obchodnímu rejstříku) snadněji shromažďovat důkazy a přijímat opatření k „vyčištění“ obchodního prostředí od nekalých subjektů. Konkrétně by mělo dojít k efektivnímu výměňování informací mezi 38 státními úřady včetně National Development and Reform Commission, Administration for Industry and Commerce, Public Security Bureau, Ministry of Justice, Supreme Court a dalšími a sdílet by se měly informace o přestupcích v oblasti financí a daní, celních přestupků, dodržování standardů pro kvalitu potravin a léků, bezpečnosti práce, nekalé soutěže, individuálních přestupků členů statutárních orgánů, ale i např. porušování práv průmyslového vlastnictví při provozování e-commerce. Oficiálně by tato platforma měla začít fungovat koncem listopadu tohoto roku. Je jisté, že zpočátku bude hlavně sloužit úřadům samotným, a teprve postupně budou některé vybrané údaje zpřístupňovány veřejnosti. Nicméně pokud se celý projekt alespoň částečně povede, mělo by to vést k větší transparentnosti světa obchodních společností v Číně, ale hlavně k dostižitelnosti a postižitelnosti subjektů, které nerespektují pravidla řádného businessu, s čímž má mnoho společností, a to nejen zahraničních, nemilou zkušenost.

jmenovanými oblastmi.

Zhruba poslední 2 roky čínská vláda přijímá postupně opatření, která směřují ke zjednodušení některých procedur při zakládání společností, při jejich evidenci a správě. Spolu s těmito opatřeními se také dříve regionálně fragmentovaná síť evidencí propojuje, a to nejen geograficky, ale hlavně mezi jednotlivými státními úřady (ty byly a jsou známy svým častým nekoordinovaným fungováním v rámci celého systému státních úřadů).

Ludmila Hyklová
EU SME Centre

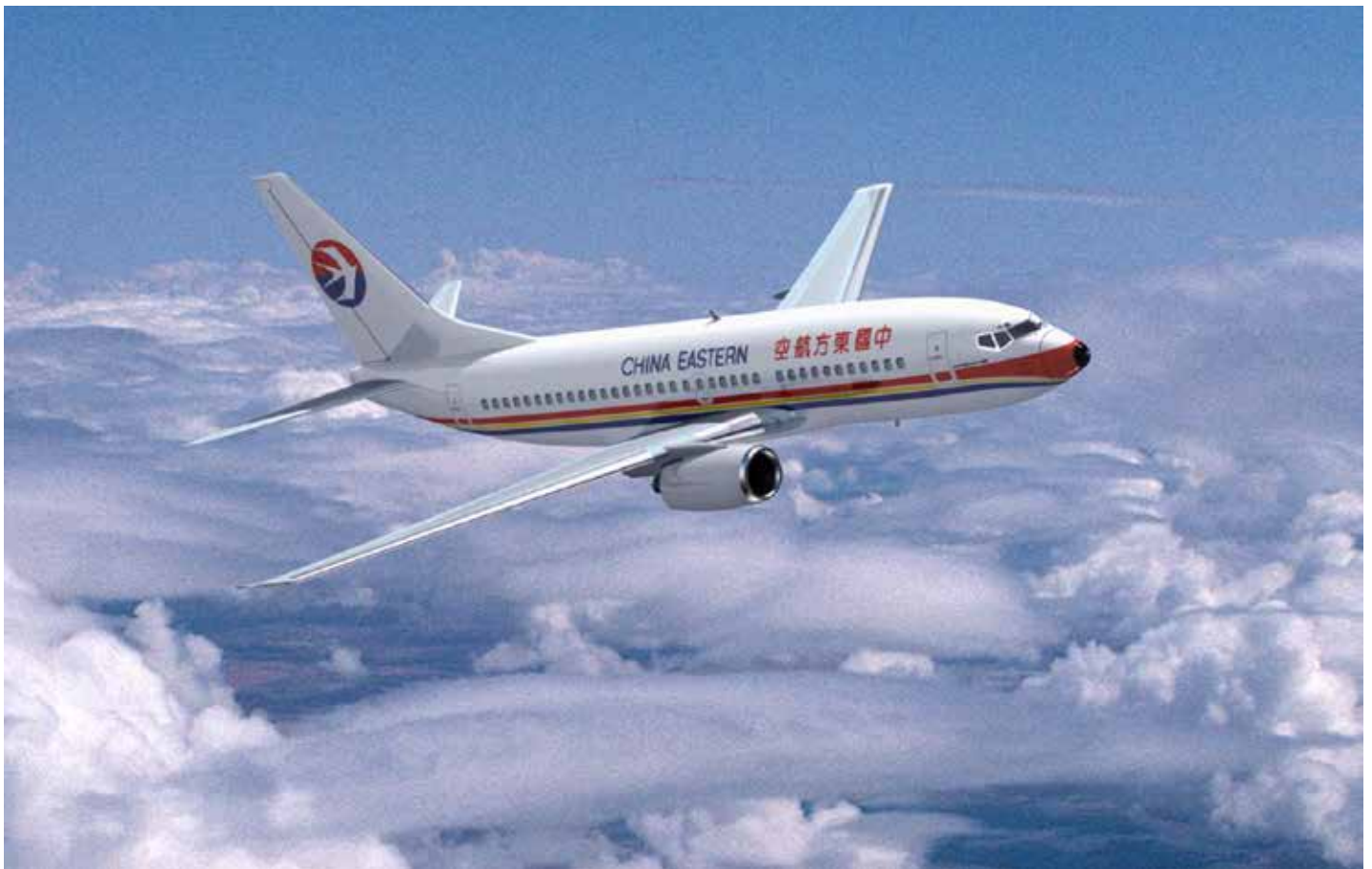
Přímá letecká linka Šanghaj Praha

Štěpán Vojnár

Na pražskou Ruzyni příští rok na jaře zamíří letadla společnosti China Eastern ze Šanghaje. Půjde o druhé přímé letecké spojení z ČLR do ČR, které navíc zahájí provoz jen několik měsíců po spuštění první pravidelné

firmy, například ve formě poskytování výcviku pro piloty v ČR.

Oficiální návštěva Šanghaje ze strany premiéra B. Sobotky letos v listopadu byla symbolicky korunována během

linky mezi hlavními městy obou zemí.

Význam pražského letiště získáním klíčového asijského dopravce ze stejné aliance - Skyteam, pod jejíž hlavičkou je operována většina linek, které z Prahy odlétají, může posílit. Záměr vybudovat z Prahy středoevropský dopravní hub, mimo jiné i prostřednictvím čínských investic, ostatně několikrát zazněl během jednání premiéra Sobotky v Šanghaji letos v listopadu. Nepřímo by ze vstupu nového leteckého přepravce na český trh mohly profitovat i české

setkání s vedením letecké společnosti China Eastern, které proběhlo předposlední den premiérové návštěvy v čínské finanční metropoli. Spuštění přímého leteckého spojení mezi pražskou Ruzyní a šanghajským Pudongem již na počátku dubna 2016 následně potvrdil premiér Sobotka na tiskové konferenci společně s předsedou představenstva China Eastern Liu Shaoyongem.

Pražské Ruzyni se přímé lety na Dálný východ dlouho vyhýbaly. První vlašťovkou v tomto směru bylo

zahájení letů do Soulu v roce 2004, které otevřely Prahu jihokorejským turistům a usnadnily cesty i českým turistům do Asie. Korean Air lety byly nadlouho jedinou dálkovou linkou z pražského letiště do východní Asie, přestože v mezidobí proběhla jednání o zahájení dalších přímých letů z Prahy. Velké naděje vzbudily například v roce 2009 záměry malajsijského nízkonákladového dopravce AirAsia na lety do evropských metropolí, kdy Praha byla v úzkém okruhu destinací, kam chtěly tyto aerolinky létat. Plány na přímý let z Kuala Lumpur do Prahy definitivně pohřbil neúspěch linek z Londýna/Stanstedu a Paříže/Orly poté, co se ukázalo, že nízkonákladové aerolinky na dálkových spojích nemohou být rentabilní tak jako na krátkých letech; AirAsia proto nyní provozuje

pro Hainan Airlines. Odebere jí totiž část zákazníků z početné šanghajské aglomerace a velmi pravděpodobně i obchodní cestující, kteří by po přistání v Praze mohli dát přednost dopravci s nabídkou další návaznosti prostřednictvím Skyteamu. To platí i v opačném směru. China Eastern má velmi kvalitní pokrytí ve zbytku ČLR a regionu; část návazných letů je operována pod hlavičkou její dceřiné společnosti Shanghai Airlines.

V tomto směru bude zajímavé sledovat, jaké ceny nabídnou obě aerolinky za letenky v momentě, kdy lety Hainan i China Eastern budou provozovány současně. Hainan Airlines začala na ceně přibližně 12,5 tis. Kč za zpáteční let a lze očekávat, že první přímé letenky z Prahy

pouze krátké a středně dlouhé lety v Asii a Austrálii. Velkou změnu a usnadnění pro české cestovatele do Asie znamenal až vstup dubajských Emirates na pražské letiště v roce 2011. Ty tak prakticky od samého počátku ovládají trh s letenkami z Prahy na Dálný východ díky široké asijské síti, nízkým cenám a solidnímu komfortu i v ekonomické třídě. O obdobnou strategii jako Emirates, t.j. o vytvoření přestupního hubu v Perském zálivu pro lety mezi Prahou a Asií, usilovaly i ČSA ve spolupráci se společností Etihad, nicméně i z důvodu výrazného úspěchu Emirates v Praze linka ČSA do Abú Dhabí příliš dlouho nevydržela. Letecké společnosti se Prahy dlouho obávaly také pro její menší velikost ve srovnání s jinými evropskými letišti, včetně toho, že turisté z Asie při cestách do Evropy zpravidla zavítají i do dalších evropských měst a spokojí se tak často s přímými lety do Vídně anebo Mnichova. Z těchto letišť létají i čeští turisté a obchodníci, jelikož oproti pražskému letišti nabízejí v řadě případů nižší ceny letenek. Nová linka, otevřená v tak krátkém období po prvním přímé lince mezi ČR a Čínou, bude velkou výzvou

do Šanghaje budou nabízeny za obdobnou částku, která jinak v zásadě odpovídá i současné ceně za nejlevnější letenky z Prahy do Šanghaje v ekonomické třídě, koupené s předstihem zhruba jednoho měsíce (Aeroflot, Lufthansa, British Airways). V opačném směru, ze Šanghaje do Prahy, budou nejlevnější letenky zcela jistě stát mnohem více, přibližně dvojnásobek této částky, z důvodu vyšší kupní síly v místě a větší poptávky o lety mezi čínskými než českými zákazníky.

Na českém leteckém nebi mají šanci uchytit se oba tito dopravci, ale i další letecké společnosti jako Sichuan Airlines, které by mohly provozovat přímé linky do ČR na bázi charterových letů. Novým přímým linkám nahrává zvyšující se zájem čínských turistů o pobyty v ČR a paralelně s tím, mírný odklon od turistiky do západní Evropy, nejen z důvodu rychle se šířících stereotypů a mýtů panujících kolem migrační krize a bezpečnostní situace v západní Evropě po teroristických útocích v Paříži.

České univerzity

v jihovýchodní Číně

Štěpán Vojnár

V žebříčku britské společnosti Quacquarelli Symonds, která působí v oblasti vzdělávání a jež na počátku letošního prosince zveřejnila žebříček 75 nejatraktivnějších měst pro studenty v roce 2016, se Šanghaj umístila na 39. příčce, na stejné pozici jako hlavní město ČR. Tabulka vyhodnocuje kritéria žádanosti dané lokality mezi studenty, hodnocení univerzit, nabídku zázemí pro studium a společenský život, cenovou hladinu a možnosti pracovního uplatnění. V této poslední kategorii je Šanghaj dokonce na 10. místě, zatímco Praha až na 48. pozici.

Obě města, Praha i Šanghaj, narážejí na stejný problém nedostatečně vnímané image atraktivní studijní destinace. Přitom obě lokality jsou v rámci studentské výměny podceňovány neprávem. Čtvrtina nejlepších čínských univerzit se nachází v Šanghaji a okolních provinciích – Jiangsu, Zhejiang a Anhui. Velkou příležitostí z pohledu ČR je pak především možnost více nalákat místní studenty samoplátce – 90 % všech čínských studentů v zahraničí.

Zájem o ČR v Číně jako studijní destinaci – pozvolný nárůst

V loňském roce podle statistik ministerstva školství ČLR zamířilo téměř půl miliónu čínských studentů za studii do zahraničí (což znamená 11 % meziroční nárůst), drtivá většina z nich jsou samoplátci (přes 90 %). Tito studenti nejčastěji volí USA (30 %), Velkou Británii (21 %), Austrálii (13 %), Kanadu (10 %), Hongkong (7 %), Japonsko (5 %), Francii (4 %), Německo (2 %), Singapur (2 %) a Koreu (1 %). ČR se zatím v těchto oficiálních čínských statistikách neobjevuje; v Česku nyní studují přes dvě stovky čínských studentů, což je např. jen zlomek oproti populačně stejně početným státům v západní Evropě, přestože růst zájmu čínských studentů o české univerzity je patrný i z vizových statistik Generálního konzulátu ČR v Šanghaji.

O navázání spolupráce s čínskými partnery se vedle veřejných vysokých škol pokoušejí i soukromé univerzity. Do letošního zimního semestru tak např. přijala Vysoká škola finanční a správní (VŠFS) 25 čínských studentů z provincie Jilin, kteří by měli získat vzdělání v anglicky vyučovaném bakalářském programu. V rámci studijního

programu budou zároveň čínští studenti zapojeni do podnikatelských projektů s českými firmami, které zaštití Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. Takovýto model, kdy se počítá s čínskými studenty jako „stážisty“ v českých podnicích, je dlouhodobě rozhodně přínosný a mohl by přinést ovoce v souvislosti s budoucím větším přílivem čínských investic do českých firem.

Šanghaj a Praha – stejný problém: nedostatečně vnímaná image

Šanghaj a Praha, potažmo další univerzitní města v ČR, zatím bohužel nepatřily mezi lokality, kterým by se dařilo výrazněji oslovit čínské a české studenty zvažující možnosti studia v rámci výměnných programů. Univerzity v obou místech si vyměňují své studenty na krátkodobých, zpravidla ročních magisterských či doktorských studijních programech; část českých studentů v Šanghaji a okolí studuje individuálně.

Důvody, proč Šanghaj zatím nebyla v prioritním hledáčku českých studentů, ilustrují ostatně i zmiňované statistiky společnosti Quacquarelli Symonds. Zahraniční studenti si municipalitu Šanghaj prioritně neasociují s vysoce žádanou lokalitou (68. místo ze 75 hodnocených), a to i navzdory jejímu kosmopolitnímu charakteru a otevřenosti vůči zahraničním vlivům. Jak žebříček komentuje Shanghai Daily, Šanghaj si celkově mezi studenty pohoršuje reputaci rostoucí cenovou hladinou, která v posledních letech zvýšila náklady na studium mj. cenami za ubytování. Avšak vysoká cenová hladina je charakteristická i pro další města v Asii, která zní zahraničním studentům mnohem lépe – Tokio (3. místo), Hongkong (6.), Singapur (8.) nebo Soul (10.).

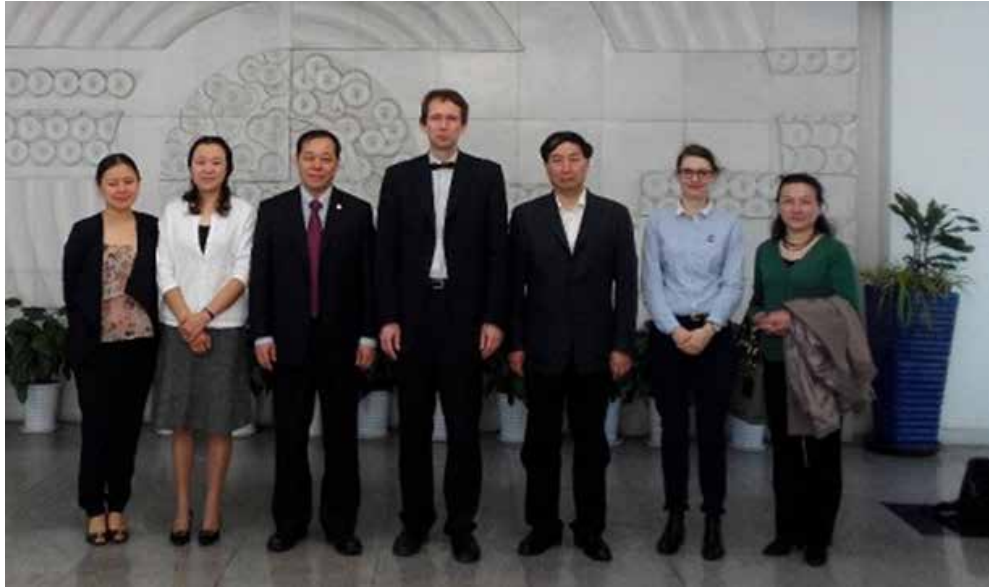
Praze a dalším městům v ČR zase chybí oproti svým konkurentům v severní Americe a západní Evropě vybudovaný brand a široce vnímané povědomí o atraktivní studentské destinaci, na kterou se ostatně jen málokdy vzpomíná během oficiálních turistických kampaní, a to i přestože ČR nabízí řadu vlastností, jež studenti při volbě studia v zahraničí zohledňují, počínaje nízkou cenovou hladinou (18. pozice Prahy v žebříčku). V mezinárodním

srovnání nabízejí české vysoké školy i velmi nízké, téměř marginální poplatky za studium ve studijních programech pro samoplátce.

Velkým handicapem z pohledu ČR je dále takřka neomezená ochota Číňanů zajistit svým potomkům to nejlepší vzdělání na špičkových mezinárodních univerzitách, a to i za cenu vynaložení podstatné části celoživotních rodinných úspor.

zástupci prestižní Jiao Tong University.

Tzv. „projekt 211“ zahrnuje stovku nejlepších univerzit v ČLR, přičemž nejvýznamnějším univerzitním metropolím dominuje pětice měst: Peking, Šanghaj, Nanjing, Wuhan a Kanton. 24 nejprestižnějších univerzit zahrnutých do „projektu 211“ se pak nachází v oblasti jihovýchodní Číny (municipalita Šanghaj a provincie Jiangsu, Zhejiang a

Šanghaj není jen obchodním a finančním centrem současné Číny. Čtvrtina nejlepších čínských univerzit se nachází v její municipalitě a okolních provinciích. Na jedné z nich, Tongji University, jednal v dubnu náměstek ministra zahraničních věcí P. Drulák. Zdroj: GK Šanghaj

ČR ale do budoucna nahrává v možnosti přilákat více čínských studentů – samoplátců zlepšující se bilaterální politické vztahy a výrazně rostoucí zájem o turistiku do ČR, a tedy obecně se zvyšující zájem o ČR. Intenzivnější školskou výměnu by výhledově mohla podpořit i současná přímá letecká linka z Pekingu do Prahy a plánované spojení se Šanghají. Navíc je zde stále podstatná část čínských studentů, která na vysoké a neustále rostoucí poplatky za studium na Ivy League (jež za posledních 20 let narostly více než 4x) nedosáhne.

Čtvrtina nejlepších čínských univerzit je v Šanghaji a okolí – provinciích Jiangsu, Zhejiang a Anhui

Kromě toho, podobně jako zmiňovaná VŠFS, by i další české univerzity neměly zůstat stranou, pokud jde o navazování meziuniverzitních kontaktů, neboť alespoň ty šanghajské o ně mají zájem. Ukázala to návštěva náměstka ministra zahraničních věcí ČR P. Druláka v Šanghaji letos v dubnu spojená s přednáškou na Tongji University. V listopadu, paralelně s návštěvou premiéra B. Sobotky v Šanghaji, zase jednal rektor Univerzity Karlovy T. Zima se

Anhui):

- 9 v Šanghaji: Fudan University, Shanghai Jiao Tong University, Tongji University, East China Normal University, Shanghai International Studies University, Shanghai University, East China University of Science and Technology, Donghua University a Shanghai University of Finance and Economics;
- 11 v provincii Jiangsu: Nanjing University, Southeast University, Suzhou University, Nanjing Normal University, Hohai University, China Pharmaceutical University, China University of Mining and Technology, Nanjing University of Science and Technology, Jiangnan University, Nanjing Agricultural University a Nanjing University of Aeronautics and Astronautics;
- 3 v provincii Anhui: University of Science and Technology of China, Anhui University a Hefei University of Technology;
- 1 v provincii Zjejinag: Zhejiang University.

Tři nauky a Čaj

Taoistický elixír života

V období roztržitého (3.-6. století), kdy v Číně vládla řada dynastií, dochází k velkým společenským, ekonomickým a kulturním změnám. Sever ovládají drsné kočovné

„zjevených“ textů s početným panteonem božstev. Toto učení rovněž inspirovalo čínskou alchymii a hledání cesty k nesmrtelnosti. Literáti, dvorští hodnostáři či členové císařského rodu, ti všichni se snažili pomocí různých taoistických technik (práce s dechem, speciální diety, elixíry, vnitřní alchymie atd.) dosáhnout vyšší formy existence a

kmeny, zatímco na jihu jemní aristokraté pěstují „vysokou kulturu“ jako je poezie, malba či kaligrafie. Mnoho lidí se obrací k učení zvanému taoismus, který se v této době rozvíjí v organizovanou církev, opírající se o kánon

stát se nesmrtelným.

Ve 4. století (v době dynastií Wei a Jin) bylo velmi rozšířené požívání elixíru wushisan, což byl prášek sestávající se z pěti různých minerálů. Dle dobových záznamů lidé po

požití tohoto elixíru trpěli velkými bolestmi a někdy mohli dokonce i zemřít, a proto začali požívat rozličné léčivé byliny, mj. i čaj. Postupem času zjistili, že čaj má zázračné zdravotní účinky a může rovněž prodloužit život, a tak se začalo na čaj nahlížet jako na elixír nesmrtelnosti. Zpočátku lidé zdůrazňovali zdravotní účinky čaje, později se však snažili prostřednictvím čaje dosáhnout fyzické a duševní harmonie, čímž se přiblížili taoistickému ideálu kultivace těla a mysli.

Konfuciánská skromnost

Ve stejné době, kdy se v taoismu začíná čaj spojovat s představou nesmrtelnosti, se u konfuciánců vytváří pouto mezi čajem a ideálem pilného a skromného způsobu života. V učení konfucianismu vyznávané hodnoty „píle a skromnosti“ pronikly do duchovního života tehdejších lidí a staly se součástí tradiční čajové kultury, v níž pití čaje vede člověka ke skromnosti“. Mnoho lidí v reakci na přepychový způsob života aristokracie té doby popíjelo čaj na důkaz skromnosti. K nejznámějším osobám patří neúplatný hodnostář Lu Na, kterého v době, kdy zastával úřad prefekta ve Wuxingu, navštívil zasloužilý generál ze slavné bitvy na řece Fei (383), Xie An. Obvykle se pro takovou významnou návštěvu připravila bohatá hostina, leč Lu Na přichystal pouze čaj se sušeným ovocem. Naneštěstí se jeho synovec doslechl o příchodu generála a potají připravil hostinu, na kterou pak generála pozval. Poté, když host odešel, vynadal rozzlobený Lu Na synovci: „Nejenom, že jsi neprojevil žádnou úctu, ale naopak jsi ještě pošpinil mou čest!“. Tento příběh se stal ukázkovým příkladem konfuciánské

skromnosti a vzorem pro následující generace.

Buddhistická meditace

Čchanový buddhismus, o kterém jsme se zmiňovali minule, se zasloužil o rozšíření čaje mezi obyčejný lid

a rozvoj čajových plantáží, které spadaly do vlastnictví konkrétního kláštera – to mj. vedlo i ke zdokonalení technik pěstování čaje. Hovořili jsme také o tradičním zakladateli čchanového buddhismu Bódhidharmovi (6. století), s nímž je podle legendy spojován objev čaje. Nicméně podle dochovaných záznamů z Knihy dynastie Jin se v kláštorech popíjel čaj už mnohem dříve. V době Východních Jin (317-420) žil v chrámu Zhao De (nacházel se v dnešní provincii Hebei) jistý mnich jménem Shan Daokai, který od rána do noci vytrvale meditoval a pil čaj, aby zahnal únavu a znovu nabral sílu. Jiný mnich jménem Fa Yao z doby dynastie Liu Sung (420-479), který praktikoval buddhismus v chrámu Xiao Shan (nacházel se v dnešní provincii Zhejiang), zase každý den pil čaj, aby pročistil tělo a udržel se v dobré zdravotní kondici.

Ve čchanovém buddhismu se na čaj pohlíželo nejen jako na regenerační prostředek, ale i jako na nápoj pomáhající mnichovi dosáhnout stavu klidné a čisté mysli. Z toho důvodu je charakter čaje totožný s charakterem buddhistické meditace. Říká se, že „chuť čaje a čchanu stejná je“. Buddhistický mnich Jiao Ranz dynastie Tang, který poprvé použil výraz „cesta čaje“, praví ve své básni o pití čaje, že čaj „probudí ospalou mysl“, „zbavuje starostí“ a „kultivuje ducha“. Kromě toho uvádí pití čaje do souvislosti s „buddhistickým procitnutím“ a dává tak čaji úplně nový rozměr.

TAOISTICKÉ HORY
WUDANG

(www.bamboome.sk, www.i-explorechina.com)

Ako dieťa som miloval kung fu filmy. K láske k Číne som sa dostal vďaka bojovým umeniam a stále som ich veľkým fanúšikom. Nikdy som sa však nevidal po stopách kung fu v Číne. Až dodnes. Ideme do hôr Wudangshan, najväčších taoistických hôr v Číne a zároveň jedného z rodísk čínskych bojových umení. Naša cesta však nezačína v taoistickej prírode, ale v divokom Šanghaji. Do hôr Wudangshan je to odtiaľ 1 200 km. Najprv treba ísť rýchlovlakom do jednej z najväčších vnútrozemských dopravných križovatiek Číny, mesta Wuhan. Odtiaľ už do mestečka Wudang žiadny rýchlovlak nejde, a tak sme nastúpili na staré dobré vláčiky. Cesta sa v nich stáva oveľa exotickejšou. A aj dlhšou.

O horách Wudang

V Číne je množstvo hôr. Z pohľadu náboženstiev sa delia

140RMB, je ale povinnosťou si k nemu doplatiť ďalších 100RMB za (ne)dobrovoľnú dopravu. Po celom areály je zavedená kyvadlová autobusová doprava. Nádherné taoistické kláštory sú roztrúsené po celej ploche hôr. Veľké sú väčšinou sprístupnené ako pamiatky a stavia pri nich spomínaný autobus. Keď sa však rozhodnete chodiť menej autobusom a viac pešo, nachádza sa ich tu omnoho viac. Niektoré sú navštevované striedmo, iné vôbec, a sú tu aj také, ktorú sú žiaľ zavreté. Počasie nám prišlo, keďže poprúchalo neboli tu takmer žiadni turisti a my sme si mohli vychutnať tu pravú taoistickú atmosféru.

Chrámy sú tu veľké aj malé, niekedy sú to len sochy skryté vo vytesaných skalách a niekedy naopak neveriteľné stavby visiace na nebezpečných previsoch. Väčšina dnes stojacich budov pochádza približne z 15. storočia, avšak dejiny tohto miesta sa datujú ešte skôr. V desiatom storočí

na niekoľko kategórií: päť veľkých svätých hôr Číny, štyri sväté budhistické hory, štyri sväté taoistické hory. Wudangshan patria medzi štyri sväté taoistické hory Číny, dnes taktiež patria medzi pamiatky UNESCO. Celý park má 72 vrcholkov z ktorých najvyšší je 1 500 m n. m. Na výstup spod hory až na vrchol si treba rezervovať aspoň 10 hodín chôdze do schodov. Vstup stojí síce

tu mal vzniknúť štýl bojového umenia wudang boxing. Zaslúžil sa oň mních Zhang Sanfeng, ktorý žil v jednom z miestnych kláštorov. Nepáčilo sa mu tvrdý štýl neďalekého Šaolinu a hľadal pokojnejšiu a plynulejšiu formu bojového umenia. Pri jej vzniku sa nechal inšpirovať zápasom vtáka a hada, ktorého sa stal svedkom. Hada sa hladko a rýchlo uhýbal pazúrom a zobáku, až kým sa vták úplne nevyčerpal

a zápas neprehral.

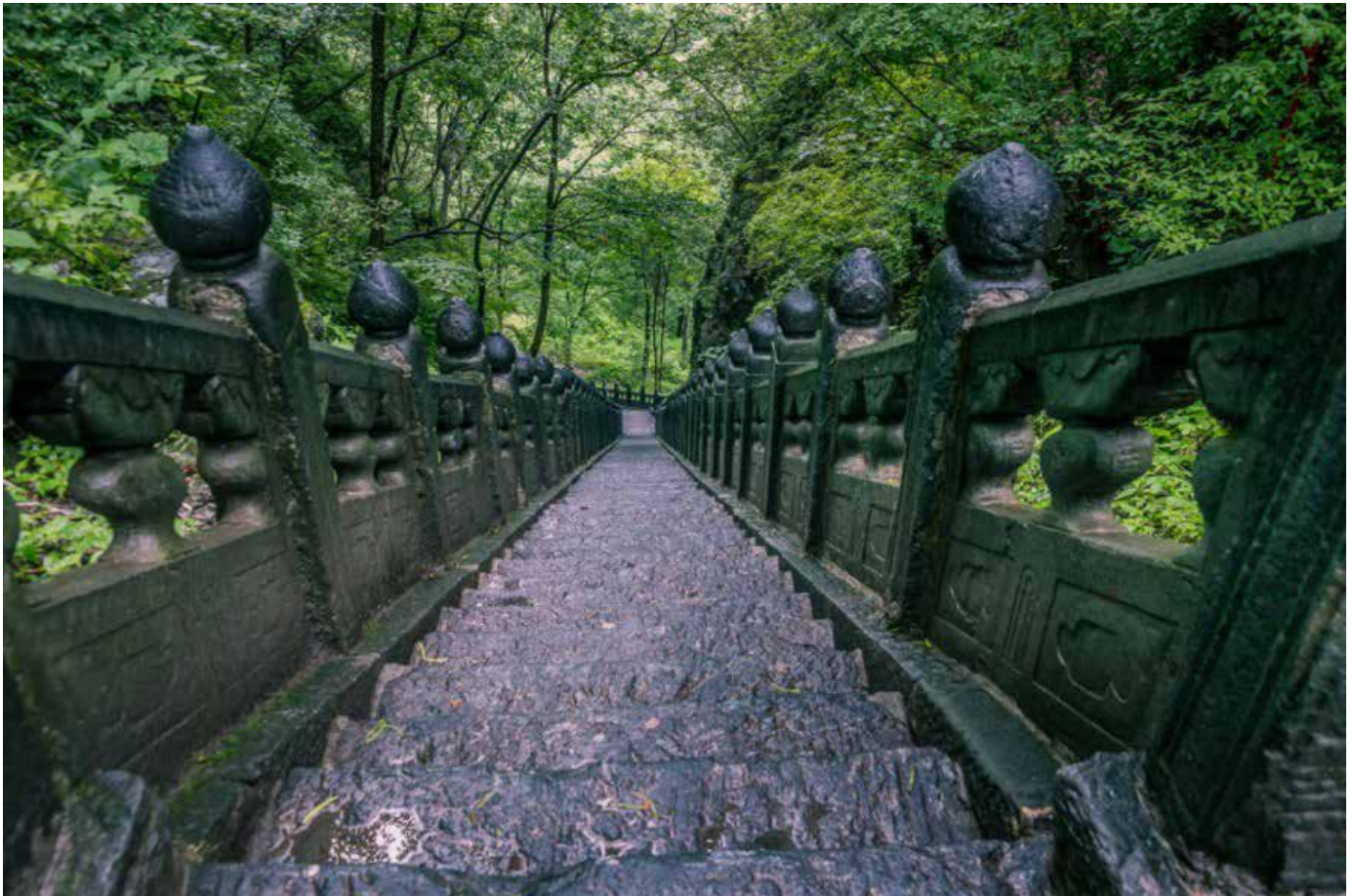
O Taoizme

Taoizmus je spolu s Konfucianizmom jednou z pôvodných filozofií Číny. Obe vznikli okolo piateho storočia pred naším letopočtom, keď žili najslávnejší mudrci týchto filozofií –

mu zima. Znie to veľmi primitívne, taoisti však vedeli, že to vôbec nie je jednoduché. Rozhodne nie v dnešnom svete a aj preto sú Wudangshan skvelým miestom na hľadanie svojej prirodzenosti.

Cesta na vrchol

Z strednej stanice autobusu sme sa zase vyviezli až na konečnú. Konečné stanice sú dve. Jedna ide k stanici

Konfucius a Lao-c'. Úplne na začiatku to neboli dve filozofie, ale len jedna. Filozofia, ktorá sa zaoberala životom, tým ako správne žiť a ako byť ušľachtilým človekom. To je presne to, čo majú oba smery spoločné dodnes, rozdiel je však v tom, ako sa o to človek má usilovať. Konfucianisti vravia, že všetky veci musia byť správne pomenované, keď sa zle pomenujú, vzniká spoločenská nestabilita. Vravia, že ušľachtilý človek sa riadi prísnyimi pravidlami a obradmi. Taoisti vraveli presný opak. Verili v Tao, cestu. Mohli by sme ju prirovnať aj k nášmu osudu. Taoisti veria, že keď človek pomenuje Tao, Tao prestáva byť Taom. Veria v nestálosť a premenlivosť vecí, vysmievajú sa z Konfuciových pravidiel a zviazanosti. Aj preto boli konfucianisti kedysi úradníkmi a taoisti umelcami, ba často aj žobrákmi. Taoisti verili v jednoduchý život. Kedy je človek šťastný? Keď sa naje ak je hladný, keď sa vyspí ak je ospalý, keď sa oblečie ak je

lanovky a druhá k nádhernému chrámu visiacemu na skale. Z oboch staníc sa potom dá ísť na úplný vrchol pešo. Od spodnej stanice lanovky je pešia cesta na vrchol kratšia, od chrámu dlhšia. My sme si vybrali tou dlhšou cestou. Sú to síce len štyri kilometre, ale neustálych schodov hore a dolu. Hlavne však hore. Mysleli sme si, že to nebude nič namáhavé, nohy nás však boleli ešte týždeň. To nič, čo by sme to boli za taoistických pútnikov keby sme nevyšli aspoň jedenkrát pešo? Okrem toho cesta na vrchol je nádherná, plná kamenných mostov a bystriniek. Turistov je málo a dajú sa stretávať len miestni ľudia, ktorí nosia náklady stavebného materiálu a potravín na vrchol na pleciach. Majú tvrdý život, ktorý však zbohatol príchodom turizmu.

Cesta na vrchol nám trvala takmer 5 hodín. Zničení sme konečne dorazili, no čakala nás tu hlavne hmla. Na vrchole

skaly sa nachádza obrovský kláštorový komplex, my sme sa však mohli zdržovať len v najnižších častiach. To bola posledná zóna, kde bolo ešte niečo vidieť. Na druhej strane, žilo si to tu pomalým a pokojným životom. Pred príchodom do hôr som sa bál čínskeho turizmu. Po niekoľkoročných skúsenostiach v Číne už poznám jeho tvár. Všade je masa ľudí. Z Wudangshanu som bol nadšený aj preto, že tu to tak nebolo. Namiesto toho nás privítalo naozajstné ticho a modliaci sa mnísi.

Iný svet

Ďalší deň nás však čakala prudká zmena. Zrazu sa ukázalo slniečko a nádherné počasie. Bola taká krásna viditeľnosť, že sme z tých hôr skrátka nemohli odísť. Dali sme chrámom na vrcholku ešte jednu šancu. Problém bol, že deň predtým sme išli hore aj dolu pešo a kolená nás tak boleli, že aj jeden schod nám robil problém. Ďalšie štyri hodiny po schodoch by sme nezvládli. A tak sme sa rozhodli vyskúšať služby miestnej lanovky.

Vrchol nás úplne ohromil. Naozaj sme boli radi, že sme sem vyšli ešte raz, lebo výhľady čo sa nám naskytli boli neopakovateľné. Bolo vidno kilometre a kilometre ďaleko. Samozrejme aj čo do počtu ľudí tu bolo úplne iné než deň predtým. Zatiaľ čo predtým sme tam boli len my a možno ešte jeden turista, dnes sa to Číňanmi hemžilo. Chrámy na vrchole sú krásne, výhľady sú ešte krajšie. Ale

pre človeka, ktorý nie je zvyknutý na Čínu, môžu byť trochu preľudnené.

Preč od ľudí

A tam sme sa aj my vybrali radšej späť do lesov, ktoré sú také veľké, že sa tam ľudia úplne rozplynú. Po okolí sú rôzne kaňony, úžiny a riečky, cez ktoré sa dá dôjsť k ďalším chrámom. Aké bolo naše prekvapenie, keď sme zistili, že namiesto davu turistov sú tu davy opíc. A naozaj davy. Boli všade. Po tom ako nás skoro pohryzli sme sa však rozhodli, že dopozeráť posledné chrámy predsa len bude bezpečnejšie. Po celých horách je toľko zaujímavých miest, že sme tu dokopy strávili tri noci. A každý jeden deň sme videli niečo nové. Hory Wudangshan rozhodne odporúčam každému. Nie sú ani zďaleka tak preľudnené ako iné Čínske národné parky a chrámy sú to naozaj nádherné. Rozhodne však neodporúčam cestovať tak ako bežné cestovky – ísť lanovkou na vrchol, prespať jednu noc a ísť preč. Chrámy ukryté v lesoch a prechádzky medzi nimi sú to, o čom sú hory Wudangshan.

Pavel Dvořák

Tlmočník, sprievodca, fotograf a bloger. Od roku 2012 žije v Šanghaji. Ako sprievodca organizuje Expedície po Číne a súkromné sprevádzania na mieru.

FEJETON O MARKETINGU V ČÍNĚ

MAXimalizace veřejné spotřeby

Jan Hebnar
(www.sinovia.cz)

VUIT

Říká se, že zákazníci si kupují produkty, které naplňují jejich představu o sobě samých. Proto všechny ty terénní vozy zaparkované po většinu roku v garážích nákupních center nebo motocykly Harley and Davidson, které jejich majitelé (pověštinou zubaři a právníci) divoce prohánějí (nicméně jen o víkendech a když jim to manželka dovolí).

To však v Číně neplatí. Čínští zákazníci považují značky za nástroj a zprostředkovatel cesty k úspěchu, nikoli jako způsob naplnění představ o sobě samých. Kvalitní oblek mi pomůže při interview, dostanu lepší práci, najdu si díky tomu hezčí manželku. Mýdlo mi pomůže odstranit z kůže všechny bakterie, budu méně nemocný a vydělám

úspěšná v porovnání se Sony televizí. Potvrzuje to fakt, že převážná většina domácností je vybavena levnými bílými spotřebiči, jako je například Haier, který je v Číně top jedna, zatímco v televizích vede SONY. Proč? Zatímco návštěva slavnou japonskou značku v obývacím pokoji určitě uvidí (tvář), do koupelny vám pračku zkoumat pravděpodobně nepůjde.

Nejúspěšnější jsou v Číně ty značky, které umožňují zapadnout (do určité, spotřebitelem ceněné) sociální skupiny a zároveň vyčnívat nad ostatní (prostě) Čiňany. Příkladem takové strategie je Starbucks, který v Číně (kde černou kávu nepije skoro nikdo) otevřel více než 1500

víc peněz. Prací prostředek Ariel spojuje v reklamě bílé tričko se schopností vyčnívat a zazářit v kanceláři. Alkohol je prostředek jak sezvat známé a vymyslet nějaký výnosný business. Rejoice šampony spojují šampon proti lupům se sebevědomím oslovit nadřízeného. A tak dále a tak dále. Vždy je potřeba najít skutečnou pragmatickou užitečnost produktu, jinak jej přece nemá význam kupovat. Spotřebitel musí pochopit, že koupě produktu mu přinese jasnou návratnost investice.

Praktický účinek řady importovaných produktů (hlavně luxusního zboží a prémiových vozů) není nic menšího, než že čínskému spotřebiteli dávají tvář, svatý grál jeho životních ambicí od kolíčky po hrob. To mimo jiné znamená, že veřejně konzumované zboží s sebou většinou nese velkou cenovou prémii v porovnání se zbožím konzumovaným v soukromí. Sony ruční kamera velmi

většinou profitujících poboček (2015). Jak se to podařilo? Jednak tím, že měl Starbucks štěstí na strategického partnera v rámci jeho Hong Kongského joint venture. Pak ale také tím, že americký řetězec zvolil a skvěle exekvoval geniální marketingovou strategii: prezentuje kávu a další výrobky jako statusové symboly, které si mohou dovolit koupit jen úspěšní příslušníci nově vzniklé třídy mladých white collars. Outlety Starbucks jsou místem, kde se schází nová generace profesionálů. Vstupem do kavárny dává sobě samým a i těm ostatním jasně najevo, kam patří, že za své úspěchy vděčí jen své vlastní pili, že ještě neřekli poslední slovo a nebe pro ně nemá hranic. Bohužel u tohoto rituálu musí pít kávu, která jim v zásadě nechutná....

Shrnutí: o značky, které pomáhají spotřebiteli současně vyčnívat a zapadnout je dnes v Číně největší zájem.

A photograph showing three men in business suits participating in a ribbon-cutting ceremony. They are holding a wide, bright green ribbon. The man on the right is older with grey hair, wearing a dark suit and a purple striped shirt. The man in the middle is wearing glasses and a grey suit. The man on the left is younger, wearing a dark suit and a red striped tie. They are all looking down at the ribbon with focused expressions. The background is slightly blurred, showing what appears to be an indoor setting with glass panels.

ROZHOVOR ČÍSLA: PhDr. Eduard Šebo (UNITED INDUSTRIES)

V Číne však na sporné návrhy musíte reagovať po čínsky, t.j. trpezlivo a ešte dvakrát trpezlivo... vypočúť si všetky ich návrhy, argumentovať a presviedčať ich, že ten biznis skutočne môže byť pre oboch úspešný a zaujímavý.

rozhovor pôvodne vznikl pro magazín Nové Slovo, preťiskujeme se svolením

Aká je teda skutočná Čína?

Čína je predovšetkým pre mňa a aj pre každého Európana o nezrovnateľných číslach. Okresné mesto, kam spadá náš vinársky závod má 7,5 mil. obyvateľov. Provincia Hebei, kam patríme, má 72 miliónov a celá Čína 1,5 miliardy obyvateľov...

Podľa mňa táto kvantita na malom priestore vytvorila i veľmi špecifickú a úspešnú kultúru. Prežitie takýchto spoločností bolo životne závislé na jej organizácii. Každé jej narušenie viedlo k chaosu a zákonite vyústilo v hladomor, alebo v neveriteľnú biedu. Organizácia, vnútorná štruktúra

pred n.l. Toto učenie je dodnes veľmi živé a treba povedať aj moderné a úspešné. V určitom zmysle môžeme povedať, že ovládol do určitej miery aj marxizmus.

Najlepšie vidíme pragmatický rozmer tohto učenia na známom výroku Teng Siao Pinga, ktorý konštatuje triviálny fakt, že nie je dôležité, či mačka je biela alebo čierna, ale hlavné je, že chytá myši. Na prvý pohľad táto prostoduchá fráza, či aforizmus odštartovala koncom sedemdesiatych rokov minulého storočia veľkolepé ekonomické reformy v Číne.

Táto sentencia, preformulovaná do politologického slovníka hovorí o tom, že nie je dôležité, či ekonomiku

každej spoločnosti bola tým, čo umožňovalo život každej komunity a jej prežitia.

Ak to zrovnáme so starovekým, či stredovekým životom v našich slovenských dolinách s hŕstkou miestnych obyvateľov, ktorá sa mala vždy možnosť ukryť v hlbokých lesoch pred nepriateľom či drábmami, mohla byť oveľa voľnejšie organizovaná a tým aj chudobnejšia v delbe práce a v zložitosti sociálnych vzťahov.

Čínsky človek akoby to mal už v génoch, je preto vysoko kolektívny a hierarchicky organizovaný. Iba takýto poriadok umožňoval miliónom ľudí na relatívne malom priestore prežiť. Už za čias prvého cisára v r. 221 pred. n.l. Čína mala viac ako 80 mil. obyvateľov.

Čiže preto moja úcta k čínskym číslam.

Vysoká hustota obyvateľov na malom priestore viedla aj k pragmatickej filozofii, ktorú založil Konfucius 551 – 479

(krajinu) nazveme kapitalistickou alebo komunistickou, pretože najdôležitejšie je, že dokáže zabezpečiť stúpajúce potreby občanov.

Čo vás na tejto krajine najviac fascinuje?

Na Číne ma najviac udivuje jej takmer 5 000 rokov stará kultúra, ktorá možno až do dynastie Ming (1368 -1644) bola na oveľa vyššej hospodárskej a kultúrnej úrovni, ako Európa.

Myslím si, že príbeh o Ríši stred (najlepšie nie je to, čo je na kraji, ale to, čo je v strede) nie je dnes znovu dopovedaný. Čína v svojej hospodárskej a technickej dynamike a v celkových tempách rastu sa dnes zdá nezastaviteľná.

Aké sú Vaše skúsenosti z podnikania v Číne a čo je

potrebné, aby sme sa stali úspešnými podnikateľmi v Číne?

Podnikať v Číne je to isté ako podnikať doma, to znamená, že hlavnou funkciou tejto činnosti je zarábať peniaze. Aby sa to podarilo tiež v Číne, je nutné určité doplnenie o kultúrne rozdiely, ktoré musíte akceptovať, aby ste z tohto teritória rýchlo neušiel.

Myslím tým predovšetkým na zvyklosti, ktoré odporujú našim kultúrnym vzorcom, a ktoré je možno prekonať iba

bez toho, aby sme si skočili do vlasov alebo bežali na súd. Pre nás sú takéto názory nielen z ekonomického hľadiska nestráviteľné, ale najmä z morálneho.

Rozvádzať úvahy typu, že za prenájom by čínska strana nemala platiť, keď nebude prítomná na Slovensku v prenajatej kancelárii alebo argumentácia, že zariadenie kancelárie, ktoré si po skončení nájmu a projektu nezoberú späť domov, mali by sme kúpiť my a zariadiť to na vlastné náklady.

Podobné návrhy, že mínusový hospodársky výsledok bude

božskou trpezlivosťou.

Myslím si, že pre Číňana je častá snaha vás podviesť v obchode alebo až oklamať nakoľko tieto pohnutky nie sú chápané tak morálne ako u nás a dokonca sú chápané ako pozitívne. Dobehnúť, položiť, zlikvidovať partnera nie je pre Číňanov morálny problém ako to chápeme my pod vplyvom kresťanstva. Podnikanie je totiž prejavom aj odvahy a chytrosti.

Aj bežné rokovania sú plné absurdných požiadaviek a neakceptovateľných nápadov, ktoré po diskusii bez mihnutia vyškrtnú z navrhovaných zmlúv, ako veci o ktorých už netreba diskutovať.

Niekedy mám podozrenie, že tieto nápady (nerealizovateľné termíny, ceny, absencia zodpovednosti...) majú iba jediný zmysel, aby zistili aký ste človek, aký ste ako obchodný partner, ako reagujete na neakceptovateľné návrhy, resp. zjavné podvody. Zdá sa mi, že tieto bláznivé vsuvky sú skôr testom ako by sme mohli reagovať na krízové situácie v budúcnosti a či by sme boli v stave takéto situácie zvládnuť

rozdelení na ťarchu oboch účastníkov zmluvy, ale kontrolu a vedenie účtovníctva bude zabezpečovať výlučne iba čínska strana...

Jednoducho na naše obchodné zvyklosti sú to veci, na ktoré v našom prostredí spravidla reagujeme tak, že vstaneme od stola, poďakujeme za kávu a práce na projekte považujeme za ukončené.

V Číne však na takéto sporné návrhy musíte reagovať po čínsky, t.j. trpezlivo a ešte dvakrát trpezlivo... vypočúť si všetky ich návrhy, argumentovať a presvedčať ich, že ten biznis skutočne môže byť pre oboch úspešný a zaujímavý. Samozrejme je tu ešte jeden kultúrny fenomén, ktorý nám väčšine v týchto slovenských dolinách chýba, a to je čínsky imperatív o potrebe vyjednávať a dohadovať sa o cene či podobe zmluvy. Takéto jednanie je vlastné viacerým kultúram, ale v Ázii je takmer podmienkou pri obchodných rokovaniach. Preto je užitočné, aby sme si v našich cenových návrhoch nechávali aj určitý priestor pre jej zníženie, a aby náš partner bol spokojný a mal pocit

dobrého obchodu.

Táto zásada tak do určitej miery aj zľahčuje ich nie práve najserióznejšie nápady a malé klamstvá v rokovaniach, ale ako ukazuje moja skúsenosť nemôžeme ich o túto radosť z vyjednávania pripraviť a môžeme to od nich alebo prebrať a naučiť sa to, alebo čakať, že ich zaujme naša kresťanská korektnosť a európska racionalita, o čom však možno s najväčšou pravdepodobnosťou pochybovať.

Chce to však aj v tomto prípade trpezlivosť, trpezlivosť a trpezlivosť...

Podľa známeho čínskeho filozofa Liang Shuminga základom čínskej spoločnosti nie je ani jednotlivec ani kolektív, ale sú ním „vzťah(y), konexie“. Funguje to aj pri podnikaní v dnešnej Číne?

Určite v Číne majú príbuzenské a kolegiálne vzťahy oveľa väčší význam ako u nás.

S niektorými manažermi jednoducho nemôžete pohnúť, pretože akcionár, resp. vrcholový manažér má svoje záväzky voči nemu a nie je vhodné na to stále poukazovať, pretože sa svojmu partnerovi začne javiť ako konfliktný a zaujatý človek.

V takýchto prípadoch treba iba čakať až druhá strana pochopí ekonomický dosah tejto zlej personálnej voľby a pristúpi k jeho výmene...

Celkove si myslím, že Čína ma silne zakorenené kolektívne vedenie čo vyplýva z toho, že už od staroveku sa Čína vyznačovala tým, že na malom priestore existoval vysoký počet obyvateľov. Tento fakt si vyžadoval kolektívnu organizáciu ľudí pretože jedinou alternatívou k poriadku bol iba hladomor.

Táto schopnosť kolektívne nažívať však bola vždy doplnená subordináciou jedných nad druhými čím vytvárala pyramidálnu štruktúru, ktorá je prítomná aj v dnešnej Číne. Myslím si, že práve hierarchizácia spoločnosti je i samými Číňanmi chápaná ako fundament a zdroj poriadku, ktorý v súlade s univerzom prijímajú a akceptujú.

Dosť je diskutovaná problematika ľudských práv.

O ľudských právach sa vedú tak široké diskusie, že často ani nerozumiem ich obsahu a ich vynášanie na mediálne svetlo mi skôr pripadá iba ako nástroj, ktorý je kedykoľvek použiteľný na krajinu, ktorá je v centre politickej pozornosti. Ak najvyšší súd v Rakúsku zrušil nariadenie Viedne, že vo verejných dopravných prostriedkoch sa zakazuje žobrať s tvrdením, že ide o základné ľudské právo, tak som na rozpakoch čo vlastne tento pojem vyjadruje.

K otázke ľudských práv a k ich dodržiavaniu v Číne mám svoj vlastný pohľad, ktorý sa nekryje celkom s tým čo sa

v médiách prezentuje ako kľúčová a neakceptovateľná chyba čínskeho systému.

Kto nevidí čo Čína dosiahla v posledných tridsiatich rokoch a koľko stovák miliónov ľudí vytrhla z hladu a biedy, a aké obrovské úspechy dosiahla v industrializácii, logistike, vede, školstve, kultúre je podľa môjho názoru iba zaslepený ideológ, či vojnový štváč, ktorý sa bojí sily ČĽR.

Tento postoj mám i napriek tomu, že pripúšťam, tak ako si Čína kupuje Afriku..., financuje dlh USA..., tak si môže kúpiť v budúcnosti aj Európu. Aby sa tak nestalo mám však iba jednu odpoveď. Nespíme a nešpárajme sa iba vo vlastnom nose!!!

Na niekoho to môže pôsobiť dojemom, že sa tamojšiemu režimu podarilo ideálne sklbiť výhody socializmu a kapitalizmu...

Otázka či dnešnému režimu sa podarilo ideálne sklbiť výhody socializmu a kapitalizmu súvisí asi s tým, koľko je v Číne socializmu, resp. komunizmu a koľko je kapitalizmu tak ako sme sa my učili na školách.

Čína tomuto nášmu konceptu vzdorovala a vždy sa snažila ísť svojou vlastnou cestou. Už od sporov Mao Ce-tunga s Josifom Vissarionovičom Stalinom, ktorý tvrdil, že základnou hybnou silou Číny nemôže byť proletariát, pretože v Číne neexistuje, ale musí ním byť roľníctvo aj s jeho kolektívnym vedomím ukazuje na zdravý čínsky rozum.

Rovnako je hľadanie vlastnej cesty typické aj pre súčasnú Čínu. Jej špecifikum je v tom, že prekročila komunistickú paradigmu a rozpor medzi bohatými a chudobnými rieši tak, že nielen roľníctvo, proletariát... ,ale i podnikatelia ergo kapitalisti sú zaradení medzi predvoj čínskeho ľudu.

Myslím si, že Čína má nielen právo, ale dokonca aj povinnosť voči svojej päťtisíc ročnej histórii hľadať svoju budúcnosť a ísť svojou vlastnou cestou.

Hospodársky rast za posledných tridsať rokov na úrovni 10% môže dať každému racionálne zmýšľajúcemu človeku odpoveď čo sa v Číne deje a kam smeruje.

V Číne sa dnes darí koncentrovať na reálne problémy a dosahovať extrémne dobré výsledky v hospodárskom raste a zatiaľ niet dôvodov prečo by to nemalo byť tak aj v budúcnosti.

Dokáže vláda balansovať na hrane medzi centralizovanou mocou a liberálnou ekonomikou?

Európska i americká spoločnosť považuje za základ svojich politických systémov i ekonomiky súkromné vlastníctvo.

Myslím si, že v tejto oblasti čaká kapitalizmus významná evolučná zmena, kde bude nutné viac akcentovať zodpovednosť vlastníkov za ich majetok a oslabiť jeho strnulý právny výklad. Bude to nutné, aby sa uvoľnilo

pnutie na svete medzi tými, ktorí sú každý rok bohatší a ktorých počet sa znižuje, oproti tým, ktorí sú zbavení majetku a ktorých počet významne narástol.

V Číne je vlastníctvo akoby iba prenajatým majetkom štátu, ale každý s ním môže podnikat, zvyšovať svoju životnú úroveň a bohatnúť a to i spôsobom ako to bolo i pri nástupe kapitalizmu v Európe.

Zdá sa mi, že čínsky podnikatelia musia však rešpektovať určité hranice systému a podľa ich predstavy musia podnikatelia zodpovedne nakladať s ich majetkom, pretože v inom prípade má štát dostatok nástrojov a sankcií, aby sa s podnikateľmi, ktorí chcú prekročiť tieto mantinely dokázal vysporiadať.

Aj z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že nebolo mi často jasné pri úvodných rokovaní kto je majiteľom a manažérom, pretože sa to nedalo vyčítať ani z oblečenia ani z ich dominancie v diskusii a otázka vlastníctva sa často prechádzala mlčaním.

Nakoniec zmluvy s čínskymi partnermi nie sú až tak záväznými dokumentmi ako v našich podmienkach, pretože ich plnenie závisí najmä od toho či prinášajú profit alebo nie a či aktéri zmluvy majú o to stále záujem.

Mám vždy pocit, i keď chvalabohu, nemám takú skúsenosť, že vymáhateľnosť záväzkov z takýchto zmlúv by bola vždy sporná.

Zmluva je tak skôr nejakou dohodou o úmysle niečo spolu urobiť.

Čína prechádza v posledných desaťročiach dynamickým rozvojom. V čom sa od nej Európa i Slovensko môže poučiť? Trúfnete si odhadnúť, kde bude Čína za nejakých dvadsať rokov?

Myslím si, že Čína svojim pragmatizmom a racionálnym postojom je jedným z najdôležitejších aktérov globálnych hier a procesov, ale na rozdiel od Európy a USA vstupuje do nich tak, že ich chce využiť pre seba a prospech Číny.

Nám však chýba tento pragmatický rozmer a podliehame rôznym politickým ilúziám, ilúziám o sebe i o tom ako by mali žiť iní ľudia.

Za tieto lekcie pre iných ako žiť sme ochotní aj zaplatiť horentné sumy peňazí, ktoré nás však iba oslabujú a devastujú.

Otázku, kde bude Čína o dvadsať rokov by sme mohli aj obrátiť tak, že sa spýtame, kde bude Európa alebo USA o dvadsať rokov?

Na takto položenú otázku by som odpovedal iba tak, ak sa nezmeníme my, Čína bude veľmi ďaleko.

Rád by som sa vás spýtal na budúcnosť tejto krajiny. Nehrozí

jej nebezpečenstvo, že vďaka neustálemu rastu vklzne do stavu, keď biznismeni v krajine prestanú reagovať na rôzne znaky nebezpečenstva a vo vidine čoraz vyššieho zisku sa vydajú na cestu, akou sa vydali západné krajiny (zrútená ekonomika, rozbitý trh s realitami, finančný kolaps...).

Vplyv konzumného spôsobu života je aj pre Čínu závažným fenoménom, pretože vážne môže ohroziť morálne a kultúrne hodnoty, na ktorých stojí konfucionizmus i celá čínska kultúra. Mladá generácia tak, ako u nás, je posadnutá snahou vlastniť globálne značky módného tovaru, k čomu samozrejme potrebuje peniaze. Peniaze sa tak stávajú nielen hnacou silou čínskej spoločnosti, ale sú aj tým, čo ju nahľadáva a v budúcnosti môže aj úplne rozložiť. Zatiaľ však Čína odoláva týmto tlakom, ale budúcnosť je ohrozovaná práve tak, ako aj budúcnosť európskej kultúry.

Aký je Váš hlavný predmet činnosti?

United Industries a.s. predstavuje skupinu spoločností, podnikajúcich predovšetkým v agrosektore, akými sú VÍNO NITRA, spol. s r.o. CHATEAU MODRA, a.s. Slovensko-čínske vinice, s r.o., POLNONÁKUP LIPTOV, a.s. Jej súčasťou sú ešte HOTELY Plus, a.s. PROTETIKA, a.s. United Industries a.s. sa koncentruje predovšetkým na reality a developing našich industriálnych zón.

Kde môžeme kúpiť v Číně Vaše vína?

Dnes už máme viacero miest, kde je možný okamžitý nákup, resp. dodávky vín z našich viníc.

Dalien, p. Jana Koperdanová, mail: janakoperdanova@gmail.com

Provincia AnHui, p. Yoko, mail: fangzhengyangzi@gmail.com

GK Šanghaj informuje o své činnosti

I v posledním čtvrtletí letošního roku byla činnost na Generálním konzulátu v Šanghaji více než nabitá událostmi. Přinášíme Vám přehled nejzajímavějších ekonomických a kulturních aktivit, kterým jsme se v říjnu a listopadu věnovali.

TV show o ČR v Hunan TV Poslední říjnový pátek byl v Hunan TV s velkým úspěchem odvysílán další díl pravidelné výpravné vzdělávací show Tian Tian Xiang Shang (v překladu cca Každým dnem o krok dál či Day Day Up). Bezmála dvouhodinový pořad byl tentokrát zcela věnován České republice, resp. jejím architektonickým skvostům v Praze a Karlových Varech a českým produktům – křišťál, pivo, auta, móda. Prostřednictvím předtočených rozhovorů se diváci seznámili s prezidentem M. Zemanem, ministrem zahraničních věcí L. Zaorálkem a bývalým fotbalovým reprezentantem P. Nedvědem. Přímo ve studiu pak ve studiu vystoupili zástupci českého showbusinessu. Show, kterou pomohla zorganizovat agentura CzechTourism ve spolupráci s Generálním konzulátem ČR v Šanghaji, sledovalo téměř 90 miliónů čínských diváků.

České muzeum křišťálu v Donghai Dne 28.10. 2015, v den státního svátku ČR, byla v Donghai, provincii Jiangsu (cca 500 km od Šanghaje), slavnostně otevřena stálá expozice českého křišťálu jako součást Muzea přírodního křišťálu v Donghai. Na ploše přibližně 400 m² je umístěna zhruba stovka českých sklářských výrobků a informační panely o výrobě českého křišťálu. V dohledné době se též plánuje otevření obchodů se sklem a křišťálem v blízkém komplexu Donghai.

Otevření stálé expozice českého křišťálu na úvod 13. mezinárodního festivalu křišťálu v Donghai umožnilo memorandum, které v říjnu 2014 podepsala agentura CzechTrade s vládou okresu Donghai. Pro český pavilon bylo vyhrazeno jedno patro budovy muzea a v současnosti se jedná o jedinou národní expozici celého muzea, přičemž otevření dalších národních pavilonů muzeum aktuálně neplánuje. Samotné Muzeum křišťálu v Donghai informuje na ploše čtyř pater o historii, těžbě a zpracování přírodního křišťálu v Donghai, který je jedním z hlavních center výskytu tohoto nerostu v Číně.

Koncerty kapely Už jsme doma v Šanghaji Ve dnech 24.-25.10.2015 vystoupila v Šanghaji česká

avantgardní rocková skupina „Už jsme doma“ v rámci probíhajícího turné kapely po Číně. Koncerty v hudebním klubu YYT- Yuyintang a českém mikropivovaru Krajánek přilákaly dohromady cca 450 návštěvníků. Česká kapela, která letos v prosinci oslaví 30 let od svého založení, koncertovala v Šanghaji poprvé. GK Šanghaj zorganizoval dva koncerty – v rockovém klubu YYT-Yuyintang pro širší veřejnost a vystoupení v nově otevřeném českém mikropivovaru Krajánek pro českou komunitu a zástupce

konzulárních misí v Šanghaji jako neformální oslavu státního svátku ČR.

České ICT firmy se prezentovaly v Šanghaji Dne 14.10. uspořádal Generální konzulát ČR v Šanghaji ve spolupráci s agenturou CzechInvest seminář a jednání českých a čínských ICT a start-upových společností jako součást oborové mise českých podnikatelů do Číny Czech ICT meets China“. Semináře a návazných B2B jednání s čínskými protějšky se zúčastnilo 8 českých firem, Czech ICT Alliance, zástupce ústředí CzechInvest, hl.m Prahy a zhruba čtyři desítky čínských firem. Během jednání bylo podepsáno memorandum mezi Shanghai Outsourcing Promotion Center a agenturou CzechInvest, na jehož základě 2 české firmy získají bezplatný roční pronájem kanceláří v největším softwarovém parku v Šanghaji. Akce byla realizována formou projektu ekonomické diplomacie MZV ČR. Jejím cílem bylo prezentovat jak služby a produkty českých technologických firem během B2B jednání, tak i investiční možnosti v ČR do sektoru ICT.

European Food Festival v Šanghaji Ve dnech 29.10. – 8.11. proběhl v Šanghaji první ročník European Food Festival. Návštěvníci měli na jedné z předních turistických lokalit města - the Bund příležitost navštívit stánky 60 potravinářských společností z 11 členských států EU. Festival zařadila Delegation EU v Pekingu u příležitosti 40. výročí navázání diplomatických styků mezi EU a ČLR. ČR na festivalu reprezentovaly výrobky společností Karlovarské minerální vody, Budějovický Budvar, Marlenka a další české potravinářské značky. Svoje zastoupení na festivalu měl i nový český mikropivovar v Šanghaji - Krajánek.